

„Охорона пам'яток культури на Україні“, Збірник І. 159 стор. Харків 1927 р. Ціка 2 крб. 25 коп.

Ось надзвичайно цікава й потрібна нині книжка. На жаль, у неї не зовсім вдала назва, яка може відштовхнути від неї вчених фахівців, — тим часом як і для них ця книжка дуже інтересна, бо містить в собі історично-археологічний нарис з історії української культури проф. О. С. Федоровського (стор. 15 — 108). Нарис цей, написаний відомим фахівцем, цілком досягає своєї мети — дати „елементарні відомості про зміну культури та народів на терені України“ та „про форми пам'яток“ культури (стор. 15). Але цей нарис дає значно більше, він — хоч і корогенько, але дуже вдало — дає відповіді на ті питання історично-археологічного характеру, що турбують вчених не тільки нашої України, і безумовно викличе до себе увагу археологів всього нашого Союзу. Ось з такого підходу до цієї роботи й хтілося б зробити невеличке зауваження. Ведучи розмову про скитів та сарматів (стор. 28 — 31), слід було б згадати про погляд яфетичної теорії в цьому питанні. На стор. 35 неточність, ніби хазарський „каганат розсипається“ в X стол. після походу Святослава, — він проіснував до 30 років XI в. На стор. 36, на жаль, нема спроби зв'язати антив з рештками культури. На стор. 36 — 37 є неточності що до розподілу території між слов'янськими племенами. На стор. 40 дуже відчувається вплив норманської теорії. На стор. 42 — „1034 р. слов'яни їх (печенігів) побили й розпудили“: по-перше, дата Лаврентьєвського літопису — „1036 р.“ вірніше, бо має підпертя з боку візантійських джерел; по-друге, тут побили Печенігів не стільки „Слов'яни“, скільки „Варяги“, по-третє, й після цього Печеніги існують на нашій території, як окрема національна одиниця, що нерідко згадується літописом аж до 1169 р. включно. Теж на 42 стор. — „турки осіли на Київщині“ — а на Полтавщині (пор. літопис під 1055 та 1080 р.р.)? Там же на 42 стор.: „Пізні кочовники залишили рештки дуже убогої одоманітної культури“, — навряд, чи можна з цим погодитися, та це й не зовсім відповідає й тому, що пише автор на стор. 79, 96 — 97. Коли автор торкається Деревлян, то в нього протиріччя між стор. 36 й 77 (вірніше на останній). Про Сіверян автор каже тільки за Самоквасовим (стор. 75 — 76). На стор. 89 дуже мало й блідо — про „змієві“ й інші вали. Жаль, що автор не дає нічого про свої власні археологічні дослідження...

Але це все дрібні зауваження; в цілому книжка дуже інтересна й науково цінна. Побажаємо, щоб автор трохи збільшив свій нарис й видав його окремим виданням.

Володимир Пархоменко

Вісник Сільсько-господарської Науки. — Вид. С.-Г. Наук. Ком. Укр., 1927 р., ч. 1, ст. 1 — 112, 8^о. Харків, 1927.

Після двоохрічної перерви, С.-Г. Наук. Ком. Укр. відновив видання свого провідного органу — „Вісника С.-Г. Науки“.

Коли порівняти новий зошит журналу з зошитами попередніх років (1922—1924), відразу впадає в око той поступ, ті нові шляхи й напрямки, що ними характеризується сучасна с.-г. наукова праця на Україні.

В провідних статтях журналу попередніх років ми читали: „Провідною ідеєю, що її поклав С.-Г. Наук. Комітет за основу свого буття та діяльності, — було досягти організованості, плановості в с.-г. науковій праці на Україні, щоб тим реально врешті зв'язати нашу с.-г. науку з нашою ж с.-г. практикою, з нашою с.-г. дійсністю, бо тільки в цьому є запорука поступового розвитку українського сільського господарства, а поруч — і української с.-г. науки („Вісн. С.-Г. Науки“, 1924 р., ч. 1 — 2, ст. 5).

Всі зусилля тоді направлялися ще на розвиток самої с.-г. науки, на зв'язок тої науки з с.-г. практикою, не виходячи з меж с.-г. практики на ширші простори загальнодержавного будівництва.

Зовсім інші думки накреслює передовиця нового зошиту журналу за 1927 р.: „В епоху, що ми її оце переживаємо, реально накреслюється нова ера державного соціалістичного будівництва так в галузі великої промисловості, як і сільського господарства; поставлено на першу чергу розв'язати проблему як найскоршого планового розвитку й планової індустріалізації українського сільського господарства, зокрема — Дніпро-будівництва...“

Отже перед нашою с.-г. наукою в цілому стоять надзвичайно великі й відповідальні завдання. Роля цієї науки, як одного з головніших чинників розвитку і планової індустріалізації сільського господарства, — в розробці згаданих завдань є одна з першорядних. Тому і держава, і радянське суспільство мусять звернути на неї як найпильнішу увагу і сприяти буйному розцвітові її на Україні...

Великі й трудні завдання стоять і перед с.-г. наукою України і перед її ідейним провідним органом — „Вісником С.-Г. Науки“.